

Grup Operatiu sobre la logística, distribució i venda del petit productor agroalimentari a partir de solucions tecnològiques innovadores

Resum

La creació del Grup Operatiu "Logística, distribució i venda del petit productor agroalimentari a partir de solucions tecnològiques i innovadores" neix amb l'objectiu de millorar la logística, distribució i venda dels productes agroalimentaris de petits productors locals. El projecte busca involucrar diferents entitats, com associacions i cooperatives, per abordar aquestes qüestions a través de solucions tecnològiques, afavorint així la sostenibilitat i competitivitat d'aquest sector en àrees rurals.

Pel que fa a les entitats participants i els seus rols, en primer lloc el Consorci Leader de Desenvolupament Rural del Camp que actua com a coordinador del projecte, impulsant les accions dins el territori. Per altra banda, l'Associació Leader Ponent lidera el projecte Gustum per promocionar productes locals i Associació d'Iniciatives Rurals i Marítimes de Catalunya-ARCA treballa per aplicar els estudis agroalimentaris a accions concretes al Camp de Tarragona. Per últim, Fet a La Conca S.C.C.L., que aporta experiència en la gestió col·lectiva i comercialització del producte local, i l'ADV de Producció Ecològica de Ponent que desenvolupa una logística compartida per millorar l'accés al mercat dels seus socis.

L'impacte esperat d'aquesta fase inicial busca conscienciar sobre la importància d'optimitzar la logística i distribució per millorar la sostenibilitat econòmica dels petits productors. Es pretén fomentar la cooperació entre productors, compartint recursos i tecnologies innovadores per reduir costos i impacte ambiental. A llarg termini, es preveu que l'ús d'eines digitals transformi les operacions d'aquestes empreses, millorant la seva competitivitat, eficiència i capacitat per afrontar els reptes del mercat.

Objectius

L'objectiu general del projecte de Grup Operatiu es valorar la plausibilitat per portar a terme un projecte innovador sobre la **logística, distribució i venda del petit productor agroalimentari a partir de solucions tecnològiques i innovadores**.

En pla de treball en la creació del Grup Operatiu s'ha marcat tres objectius específics:

1. Recollir les principals solucions tecnològiques, innovadores i transformatives existents actualment en l'àmbit dels circuits curts agroalimentaris impulsades per productors agraris i agroalimentaris.
2. Diagnosticar l'actual xarxa de distribució de les entitats aglutinadores de productors agroalimentaris a la zona d'estudi, com també d'altres del sector agroalimentari que hagin reeixit, i motius d'èxit i fracàs.
3. Establir les solucions tecnològiques i innovadores més òptimes i adaptades a la realitat de la baula distributiva, logística i de venda dels petits productors agroalimentaris de la zona d'estudi.

Activitats dutes a terme

Les activitats dutes a terme en el procés de preparació de projectes de grups operatius de l'Associació Europea per a la Innovació en matèria de productivitat i sostenibilitat agrícoles, han estat les següents:

1. Coordinació i seguiment del projecte: per tal de coordinar a les entitats implicades en el projecte, s'han realitzat 3 reunions virtuals, i s'han establert canals de comunicació oberts a través d'un grup de correu electrònic, a més d'un Drive específic pel projecte.
2. Revisió de fonts d'informació secundàries: per a la revisió inicial i fonamentació teòrica del projecte, s'han analitzat diversos estudis i informes rellevants. Aquests documents proporcionen una base sòlida

per entendre el context actual i les necessitats sobre logística, distribució i venda del petit productor agroalimentari.

3. Realització d'entrevistes qualitatives: s'han realitzat entrevistes amb persones representants de diverses entitats per obtenir perspectives pràctiques i complementàries a la informació documental.
4. Anàlisi de la informació: s'ha realitzat un creuament de la informació obtinguda a partir dels estudis revisats i les entrevistes per identificar les necessitats generals del sector agrari en termes de logística, distribució i venda dels seus productes.
5. Redacció del Pla de desenvolupament del projecte: l'anàlisi de la informació ha permès identificar les àrees clau on és necessari centrar-se per millorar l'eficiència i sostenibilitat de la cadena de subministrament agroalimentària, a partir del qual s'ha elaborat una proposta de Pla de Treball.
6. Divulgació i comunicació: s'ha publicat a la web del Consorci Leader del Camp una notícia explicant el Grup Operatiu i els resultats que s'esperen assolir amb aquest projecte innovador: <https://www.leaderdelcamp.cat/projectes/ajut-per-a-la-creacio-del-grup-operatiu-de-logistica-distribucio-i-venda-del-petit-productor-agroalimentari/>

El detall del desenvolupament de les activitats dutes a terme, queda recollit al document de l'Informe Final que s'adjunta con annex a aquest Memòria Explicativa. Aquí només es detallen els documents consultats i les entitats entrevistades.

Documents consultats:

- **Cooperativa Fet a la Conca S.C.C.L (2019).** *Pla de Viabilitat. Implementació de nous canals de comercialització i distribució: Servei de promoció, comercialització i distribució de productes Fet a la Conca al sector HORECA.*
- **Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya, Tres Cadires - Cooperativa, i Ponent Cooperativa - Ateneu Cooperatiu (2020).** *Anàlisi Diagnosi Xarxa de Productors de Ponent.*
- **Generalitat de Catalunya (2020).** *Pla Estratègic de l'Alimentació de Catalunya 2021-2026. Full de Ruta per l'alimentació de país.*
- **Conca de Barberà Turisme, L'Aresta-Cooperativa Agroecològica, i Consell Comarcal de la Conca de Barberà (2020).** *Creem xarxa entre els productors i restauradors de la Conca de Barberà. Oportunitats i reptes per la promoció del producte local.*
- **Einateca Agroecològica (2022).** *Nodes de la Distribució Agroecològica. Resultats de l'anàlisi de rutes alimentàries de Catalunya.*
- **GIASAT (2024).** *Guia pràctica para centros agroecológicos de distribución.*
- **Associació de Micropobles de Catalunya (2024).** *Impuls de la comercialització i distribució del sector primari de micropobles.*

Entrevistes realitzades a agrupacions de productors i a entitats especialitzades en la distribució i logística:

- [Federació d'Empresaris Productors de Proximitat](#)
- [ADV Ecològica de Ponent](#)
- [Fet a la Conca](#)
- [Quàlia- Cooperativa de Lleure](#)
- [Cambra de Comerç de Valls - Escola de Logística](#)

Pla de desenvolupament del projecte

El següent Pla de Treball s'ha desenvolupat a partir d'una anàlisi exhaustiva de les necessitats actuals en la logística, distribució i venda del petit productor agroalimentari, que ha posat de manifest mancances i

oportunitats per millorar la coordinació i l'eficiència en aquest sector. La informació obtinguda de diversos estudis i informes ha estat fonamental per definir les línies estratègiques que el defineixen.

La següent llista detalla les accions planificades:

Governança i suport públic

- Implicar les entitats públiques i establir acords amb administracions
- Implicació del comerç local i consumidors
- Contemplar necessitat d'acompanyament a les persones productores

Coordinació i planificació

- Incorporació d'un perfil professional de màrqueting
- Agrupació i programació dels cultius
- Coordinació per la compra pública de fruita
- Facilitar la coordinació de rutes

Infraestructures i logística

- Valorar la necessitat de disposar de transport propi
- Identifica les instal·lacions de magatzem
- Optimitzar l'ús d'eines digitals i botigues en línia per promocionar els productes locals

Sinergies i xarxes

- Enfortir la xarxa interna i organitzar activitats conjuntes
- Incentivar la cooperació entre productores i xarxes
- Dinamitzar les rutes coincidents
- Sondejar projectes existents

Una de les accions que, de moment, no està inclosa en el pla de treball és trobar solucions tecnològiques innovadores aplicables a la distribució i comercialització de les petites i mitjanes empreses agràries. Aquestes solucions són fonamentals per optimitzar la cadena de subministrament, facilitant tasques clau com la coordinació de rutes, la gestió de l'oferta i demanda, i la integració de diversos actors en el procés. La implementació d'eines digitals eficients permetrà reduir costos, millorar la traçabilitat dels productes i adaptar-se de manera flexible a les necessitats del mercat.

Explorar les solucions tecnològiques innovadores forma part de la segona fase del projecte, un cop estiguin ben definides les necessitats del sector agrari en quant a la distribució, logística i comercialització. La digitalització simplifica la comunicació i la recopilació d'informació, millorant la resposta davant canvis en la demanda i potenciant la competitivitat de les petites i mitjanes empreses. A més, aquestes solucions contribueixen a la sostenibilitat i l'equitat en el sector agrari, oferint solucions pràctiques i escalables per a la comercialització dels productes agroecològics i locals.

Resultats esperats

Governança robusta: la creació d'un consell de governança eficient podria garantir la transparència i coherència en la presa de decisions, establint una estructura clara per resoldre conflictes de manera efectiva i coordinar accions entre les parts interessades. Això contribuiria a una gestió més efectiva del projecte i a l'assoliment dels objectius establerts.

Compromís públic: si les entitats públiques s'impliquessin activament en limitar el lucre i assegurar preus justos, això estabilitzaria els ingressos dels productors i garantiria l'accessibilitat dels productes per als consumidors, promovent una economia local més justa i sostenible. Això podria fomentar una major confiança i suport comunitari a la iniciativa agroecològica.

Acords amb administracions: l'establiment de rutes regulars d'abastiment a través d'acords amb administracions locals podria garantir un subministrament constant i fiable als pobles, millorant l'accés a productes frescos i de qualitat i reduint les barreres logístiques. Aquesta estabilitat podria construir una cadena de subministrament més robusta i sostenible.

Inclusió del comerç local: la implicació del comerç local i dels consumidors en la iniciativa podria augmentar el suport i la demanda dels productes agroecològics, generant un cercle virtuós on la comunitat local es beneficiaria directament de l'economia agroecològica. Això potenciaria la integració dels productes en el mercat local i afavoriria la fidelització dels consumidors.

Planificació agrària efectiva: la coordinació dels cultius d'horta amb els productors podria permetre ajustar l'oferta a les necessitats del mercat, evitant excessos o dèficits que podrien afectar la rendibilitat. Això milloraria l'eficiència de la producció i garantiria una oferta de productes frescos i disponibles de manera constant.

Compra pública de productes agroecològics: la facilitació de la compra pública mitjançant convenis amb institucions podria impulsar la demanda de productes agroecològics i oferiria una font estable de finançament per als productors. Aquesta estratègia podria reforçar el compromís institucional amb la sostenibilitat i promouria un model de consum més responsable.

Coordinació entre les entitats implicades: el desenvolupament d'una eina de logística avançada podria millorar la coordinació de les rutes de distribució, reduint costos operatius i temps de lliurament. Això contribuiria a una millor eficiència en la cadena de subministrament i a una major satisfacció dels clients per la puntualitat i la qualitat del servei.

Creació de sinergies: la consolidació de xarxes territorials i la cooperació entre productores podria afavorir l'intercanvi de recursos, coneixements i oportunitats de mercat, dinamitzant les rutes de distribució i promovent la innovació. Això crearia un ecosistema de suport mutu que reforçaria la resiliència i el creixement del sector agroecològic.

Optimització de la cadena de subministrament: la implementació de solucions tecnològiques innovadores podria permetre una millora significativa en la coordinació de rutes, la gestió de l'oferta i la demanda, i la integració de diversos actors en el procés. Això reduiria costos operatius, milloraria l'eficiència logística i garantiria una millor traçabilitat dels productes, contribuint a una cadena de subministrament més fluida i sostenible.

Augment de la competitivitat i sostenibilitat: la digitalització podria facilitar la comunicació efectiva i la recopilació d'informació, permetent una adaptació més ràpida a les fluctuacions de la demanda i millorant la resposta a les necessitats del mercat. Això potenciaria la competitivitat de les petites i mitjanes empreses agràries, alhora que fomentaria la sostenibilitat i l'equitat en el sector, oferint solucions escalables per a la comercialització de productes agroecològics i locals.

Per poder assolir aquests resultats esperats, les entitats membres del Grup Operatiu es comprometen a donar les properes passes:

Explorar la col·laboració amb l'Escola de Logística-Cambra de Comerç de Valls: aquesta acció busca establir sinergies amb l'Escola de Logística-Cambra de Comerç de Valls per aprofitar la seva experiència en distribució i

logística. La col·laboració podria aportar solucions innovadores i eficients en la cadena de subministrament del projecte, millorant la seva operativitat.

Explorar la col·laboració amb els obradors compartits de la zona: col·laborar amb obradors compartits de la zona pot oferir suport tècnic i recursos infraestructurals crucials per als participants del projecte. Aquesta exploració busca identificar oportunitats per utilitzar aquests espais de manera eficient, impulsant la producció local i la sostenibilitat.

Convocar una sessió de treball presencial participativa per prioritzar les accions amb els agents del territori: organitzar una sessió presencial a la tardor amb tallers participatius és crucial per implicar els agents del territori en la priorització de les accions del projecte. Aquests tallers tenen per objectiu facilitar l'intercanvi d'idees i assegurar que les accions a implementar responen a les necessitats reals del territori.

Lideratge i coordinació del grup operatiu

ENTITAT LIDER: CONSORCI LEADER DE DESENVOLUPAMENT RURAL DEL CAMP

E-MAIL CONTACTE LIDER (correu corporatiu): info@leaderdelcamp.cat

COORDINADOR/A: CONSORCI LEADER DE DESENVOLUPAMENT RURAL DEL CAMP

E-MAIL COORDINADOR/A (correo corporativo): info@leaderdelcamp.cat

Àmbit/s temàtic/s d'aplicació

☐	Sistema de producció agrària
☐	Pràctica agrària
☐	Equipament i maquinària agrària
☐	Ramaderia i benestar animal
☐	Producció vegetal i horticultura
☐	Paisatge / Gestió del territori
☐	Control de plagues i malalties
☐	Fertilització i gestió dels nutrients
☐	Gestió del sòl
☐	Recursos genètics
☐	Silvicultura
☐	Gestió de l'aigua
☐	Clima i canvi climàtic
☐	Gestió energètica
☐	Gestió de residus i subproductes
☐	Gestió de la biodiversitat i del medi natural
☐	Qualitat alimentària / processament i nutrició
☒	Cadena de subministrament, màrqueting i consum
☒	Competitivitat i diversificació agrària i forestal
☐	General

Contribució del projecte a les estratègies de la Unió

☐	Assolir la neutralitat climàtica
☐	Disminuir l'ús global i el risc del plaguicides químics
☒	Fomentar l'agricultura ecològica i/o l'aqüicultura ecològica
☐	Reduir l'ús d'antimicrobians en animals de granja i en l'aqüicultura
☐	Reduir les pèrdues de nutrients i l'ús de fertilitzants, mantenint simultàniament la fertilitat del sòl
☐	Millorar la gestió dels recursos naturals utilitzats en l'agricultura, com l'aigua, el sòl i l'aire
☐	Protegir i/o restaurar la biodiversitat i els serveis ecosistèmics en els sistemes agrícoles i forestals
☐	Restituir la superfície agrària constituïda per elements paisatgístics de gran diversitat
☐	Facilitar l'accés a internet de banda ampla ràpida en les zones rurals
☐	Millorar el benestar dels animals
☐	Fomentar la forestació i la reforestació respectuoses amb la biodiversitat

Àmbit/s territorial/s d'aplicació

PROVINCIA/ES	COMARCA/QUES
Tarragona i Lleida	Conca de Barberà, Alt camp, Baix camp, Priorat, Pla d'Urgell, Urgell, Garrigues, Segrià.

Difusió del projecte (publicacions, jornades, multimèdia, pàgina web...)

<https://www.leaderdelcamp.cat/projectes/ajut-per-a-la-creacio-del-grup-operatiu-de-logistica-distribucio-i-venda-del-petit-productor-agroalimentari/>

Altra informació del projecte

DATES DEL PROJECTE	PRESSUPOST APROVAT
Data d'inici (mes-any): gener 2024	Pressupost total: 15.000,00€
Data final (mes-any): setembre 2024	Finançament DARPA: 6.840,00€
Estat actual: Executat	Finançament UE: 5.160,00€
	Finançament propi: 3.000,00€

Amb el finançament de:

Ordre ACC/253/2023, de 15 de novembre, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts per a la preparació i execució de projectes de grups operatius de l'Associació Europea per a la Innovació en matèria de productivitat i sostenibilitat agrícoles en el marc del PEPAC 2023-2027, i Resolució ACC/4074/2023, de 22 de novembre, per la qual es convoquen els corresponents a 2023

Actuació del Pla estratègic de la PAC 2023-2027 cofinançada per:

